

kirjaamo.om(at)gov.fi
julia.hoyhtya(at)gov.fi

Tuomioistuinviraston lausunto – Domstolsverkets utlåtande

Oikeusministeriön lausuntopyyntö VN/16832/2024 5.2.2025 Hallituksen esitys rikoslain 16 luvun muuttamiseksi (sinivilkkusabotaasi)

LAUSUNTO

Tuomioistuinviraston tehtävänä on tuomioistuinten toimintaedellytyksistä huolehtiminen. Rikoslain muuttamista koskevan esityksen vaikutukset kohdentuvat yleisiin tuomioistuihin.

Esityksen taloudellisia vaikutuksia koskevassa osassa (s. 27) todetaan, että tapausmäärien ja siten kustannusten mahdollista kasvua on vaikea arvioida, mutta kustannusten kasvua ei tässä vaiheessa arvioida erityisen merkittäväksi. Esityksen mukaan vaikutukset esitutkinnassa, syyttäjien toiminnassa ja tuomioistuimissa kasvaisivat arviolta mahdollisen ilmoitusherkkyyden lisääntyessä, mutta olisivat tämän hetken arvion mukaan hoidettavissa viranomaisten nykyisten toimintamenojen puitteissa.

Arvio asiamäärien maltillisesta kasvusta voi olla oikea. Tästä huolimatta esitetyillä muutoksilla on jonkinlaisia vaikutuksia rikosprosessin. Asiamäärien kehitystä onkin syytä seurata jatkossa.

Tuomioistuinvirasto kiinnittää joka tapauksessa huomiota siihen yhteisvaikutukseen, joka useilla pienehköillä ja itsessään vähävaikutukselliseksi arvioiduilla muutoksilla on. Lukuisat pienet muutokset kumuloituvat ja niiden yhteenlaskettu työmäärävaikutus muodostuu helposti merkittäväksi. Tuomioistuinlaitos on saanut vuonna 2022 valmistuneen oikeudenhoidon selonteon perusteella lisärahoitusta siinä tarkoituksessa, että liian pitkiksi venyneitä käsittelyaikoja voitaisiin lisäresursseilla lyhentää. Tavoiteltuja vaikutuksia käsittelyaikoihin ei kuitenkaan saavuteta, jos samaan aikaan tuomioistuinten työmäärä lisääntyy muun muassa kumuloituvien lainmuutosten seurauksena.

UTLÅTANDE

Domstolsverkets roll är att ombesörja domstolarnas verksamhetsförutsättningar. Det nu aktuella förslaget till ändring av strafflagen har inverkan på de allmänna domstolarna.

I avsnittet om de ekonomiska konsekvenserna (s. 27) konstateras att det är svårt att uppskatta den ökning av antalet mål och därmed av de kostnaderna som ändringen

20.3.2025
TIV/171/2025

skulle föra med sig, men att kostnadsökningen det oaktat inte uppfattas vara särskilt betydande. I förslaget konstateras att förundersökningsverksamheten, åklagarna och domstolarna i viss mån kommer att påverkas då de nya kriminaliseringarna sannolikt kommer att leda till en ökning av brottsanmälningar. Enligt förslaget beräknas ändå sagda påverkan kunna hanteras inom ramen för myndigheternas befintliga driftskostnader.

Uppskattningen av endast en måttlig ökning av ärenden kan vara korrekt. Men de föreslagna ändringarna kommer ändå att ha en inverkan på den straffrättsliga processen som helhet. Utvecklingen av arbetsmängden bör därför följas upp i fortsättningen.

Överlag fäster Domstolsverket uppmärksamhet på den kumulativa effekten av sådana mindre lagändringar som var för sig endast beräknas ha liten inverkan i resurshänseende, för den kumulativa effekten av ett antal små förändringar kan lätt bli betydande. Domstolsväsendet har på basis av statsrådets redogörelse för rättsvården år 2022 fått tilläggsfinansiering för att – genom dessa extra resurser – förkorta de långa handläggningstiderna i domstolarna. Den önskade effekten på handläggningstiderna kommer ändå inte att uppnås om domstolarnas arbetsbörda samtidigt ökar, bland annat till följd av kumulativa lagändringar.

Ylijohtaja

Pasi Kumpula

Erityisasiantuntija

Nina Immonen